ОШ „Драгојло Дудић“

Булевар краља Александра 525

Даниела Павић, директор

osddudic@gmail.com

www.osdd.edu.rs

ОСНОВНА ШКОЛА “ДРАГОЈЛО ДУДИЋ”

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОСТАЛИ ПРОГРАМИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У ШКОЛИ 2026–2030.

Јун, 2026.

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Дел. број: 1334/1
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 1. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

Дсл. број: 1334/2
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 2. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Дел. број: 1334/3
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 3. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Дел. број: 1334/4
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 4. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

Дсл. број: 1334/5
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 5. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Дел. број: 1334/6
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 6. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Дел. број: 1334/7
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 7. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

ОСНОВНА ШКОЛА "ДРАГОЈЛО ДУДИЋ"

Основна школа „Драгојло Дудић“, Београд
Булевар краља Александра бр.525
www.osdd.edu.rs;
Емаил: osddudic@gmail.com;
Тел.: 011/2882-460

Дел. број: 1334/8
Датум: 30.6.2026.

На основу члана 119 став 1 тачка 2. *Закона о основама система образовања и васпитања* („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор ОШ „Драгојло Дудић” из Београда на седници одржаној дана 30.6.2026. године доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за 8. разред за временски период 2026-2030

О б р а з л о ж е њ е

Школски одбор Основне школе „Дргојло Дудић“ из Београда, на седници одржаној дана 30.6.2026.године, донео је одлуку о усвајању Школског програма за 1. разред за временски период 2026-2030.
Школски одбор је гласао са осам гласова за потврђивање, није било уздржаних и није било гласова против, тако да се сматра да је Одлука донета у складу са Законом о основама система образовања и васпитања Републике Србије
Члан 119 став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник Републике Србије”, број 88/2017, 27/2018, 10/2019 и 6/2020, 129/2021,92/2023, 19/2025), прописује је да Орган управљања доноси школски програм.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у диспозитиву.

Председник Школског одбора
Душица Илић
.....

Садржај:

1. КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ 11
2. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА 12
3. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОУПОТРЕБЕ И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА 16
4. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ 23
5. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 28
6. ПРОГРАМ ЗДРАСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ 31
7. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА 33
8. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДЕЦИ ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА 35
9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 39
10. ПРОГРАМ САРАДЊЕ ШКОЛЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ 40
11. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ 46
12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ 47
13. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ 49
14. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ 55
15. ПРОГРАМ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ 56
16. ПРОГРАМ РАЗВОЈА ИНКЛУЗИВНЕ КУЛТУРЕ 70
17. ПРОГРАМ ОСНАЖИВАЊА ПОРОДИЦЕ 71
18. ПРОГРАМ „ ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА НА ПРЕЛАЗУ У СРЕДЊУ ШКОЛУ“ 74
19. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ 77
20. ЕКО-ШКОЛА 78
21. УЧЕНИЧКА ЗАДРУГА 79
22. МУЗИЧКА ШКОЛА 80
23. ГРЧКИ ЈЕЗИК 80
24. ТУРСКИ ЈЕЗИК 80
25. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА 80

1. КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Школа као васпитно-образовна установа остварује и једну веома битну активност а то је и културно-јавна делатност.

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Прослава Савиндана	приредба, изложба	27. јануар	драмска, рецитаторска, огранак КУД „Болеч“, хор, оркестар, вероучитељи наставници предметне и разредне наставе
Организовање тематских изложби ученичких радова у холу школе	излагање радова	у току школске године	
Обележавање Дечје недеље	маскембал, приредба, изложбе сарадња са вртићима	октобар	наставници предметне и разредне наставе, ПП служба, директор
Свечани пријем за ђаке прваке	приредба	септембар	нижи разреди, учитељи, ПП служба, директор
Изложбе награђених ученичких радова	излагање радова	у току школске године	ученици и наставници .
Новогодишње и матурске прославе	прослава у школи и у некој установи културе	децембар и јун	одељенске старешине и ученици, директор
Учешће на такмичењима	организовани одлазак	у току школске године	ученици и наставници
Посета позоришним представама, галеријама, музејима, ботаничкој башти, Центру за примењену науку ...	организовани одлазак	у току школске године	ученици и наставници
Наставак сарадње са школама из иностранства	контакт путем електронске поште, посете	у току школске године	ученици и наставници, ПП служба, директор

Учешће школе у разним активностима у општини и граду	Смотре, трибине, округли столови, радионице, предавања	у току школске године	ученици и наставници, ПП служба, директор
Обележавање значајних датума(нпр.књижевника, научника...)	књижевне вечери, посете, изложбе...	у току школске године	ученици и наставници
Интерна такмичења школе	квизови, расправе, дебате	у току школске године	ученици и наставници
Прослава школских и државних празника	у оквиру наставе	у току школске године	ученици и наставници
Приредбе	рецитал, драмске представе, певање и играње...	у току школске године	ученици и наставници
Прикази књига и стручних часописа	на састанцима стручних већа	у току школске године	наставници, ПП служба

2. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру школског програма, реализује и програм школског спорта, којим су обухваћени сви ученици.

Циљ програма јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, допринесе интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;

- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена знања,умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља,чувања здравља и заштити природе и човекове средине;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- усмерени развој моторичких способности;
- усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика;
- примена стечених знања,умења и навика у сложенијим условима (кроз игру и такмичење);
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем итд.
- естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика;

Активности / теме	**Начин реализације**	**Време реализације**	**Носиоци реализације**
Сарадња са школским педијатром у циљу контроле и праћења телесних деформитета код ученика	Сарадња на релацији школа - дом здравља	Током целе школске године, у договору са педијатрима	Наставници ФВ, педијатри
Перманентно праћење раста и развоја ученика	Сарадња на релацији школа - дом здравља	Током целе школске године, уз консултације са педијатрима	Наставници ФВ, педијатри,
Упућивање ученика на коришћење бесплатних садржаја београдских рекреативних центара	У сарадњи са спортско-рекреативним центрима Београда	Током целе школске године	Наставници ФВ

Одлазак на значајније спортске манифестације	Учешће, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Током целе школске године	Наставници школе
Школска и општинска такмичења у рукомету	Учешће	У складу са календаром школских спортских такмичења Савеза за школски спорт организацију такмичења	Наставници ФВ
Школска и општинска такмичења у кошарци	Учешће	У складу са календаром школских спортских такмичења Савеза за школски спорт и организацију такмичења	Наставници ФВ
Школска и општинска такмичења у одбојци	Учешће	У складу са календаром школских спортских такмичења Савеза за школски спорт и организацију такмичења	Наставници ФВ
Школска и општинска такмичења у фудбалу	Учешће	У складу са календаром школских спортских такмичења Савеза за школски спорт и организацију такмичења	Наставници ФВ
Школска и општинска такмичења у атлетици	Учешће	У складу са календаром школских спортских такмичења Савеза за школски спорт и организацију такмичења	Наставници ФВ
Трка ''We run Belgrade''	Пријава за трку сваког ученика понаособ, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Септембар	Наставници ФВ

Ролеријада	Пријава за трку сваког ученика понаособ, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Септембар	Наставници ФВ
Дечији београдски маратон	Пријава за трку сваког ученика понаособ, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Септембар	Наставници ФВ
Међународни сусрет деце Европе, Радост Европе	Пријаве код наставника, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Октобар	Наставници школе од 1-8. разреда
Манифестација аматерског стваралаштва, смотра дечјих фолклорних ансамбала	Пријаве код наставника, самосталан одлазак до локације уз сагласност родитеља	Децембар	Наставници школе од 1-8. разреда
Обавештавање ученика о бесплатним зимским школама спорта	Сарадња школе и локалне самоуправе	Децембар, јануар, фебруар	Наставници школе од 1-8. разреда
Зимски кампови	Сарадња школе, школске управе и локалне самоуправе	Децембар, јануар, фебруар	Наставници школе од 1-8. разреда
Београдска бициклијада	Пријава за трку сваког ученика понаособ, самосталан одлазак до локације	Мај	Наставници ФВ, ученици од 5-8. разреда
Београдски маратон	Пријава за трку сваког ученика понаособ, самосталан одлазак до локације	Април	Наставници ФВ, ученици од 5-8. разреда
Обавештавање ученика о бесплатним летњим школама спорта	Сарадња школе и локалне самоуправе	Јун, јул, август	Наставници школе од 1-8. разреда

Недеља школског спорта	Учешће	Октобар/ Април	Наставници ФВ, остали запослени школе
Летњи кампови	Сарадња школе, школске управе и локалне самоуправе	Јун, јул, август	Наставници школе од 1-8. разреда

3. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОУПОТРЕБЕ И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

На основу Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама у школи је формиран Тим за заштиту ученика од насиља. Посебни протокол разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања али пружа и оквир за превентивне активности ради унапређања стандарда за заштиту деце/ученика.

Циљеви програма

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања
- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања
- Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља
- Информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља
- Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља
- Успостављање система ефикасне заштите
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља
- Саветодавни рад са ученицима са циљем ублажавања последица насиља

Задаци:

- сензитизација колектива школе и ученика о проблему вршњачког насиља

- едукација о проблемима насиља
- уочавање и међусобно информисање о случајевима вршњачког насиља у школи
- тимски рад на смањењу количине насиља у школи
- комуникација са надлежним службама (Центар за социјални рад, МУП, Здравствени центар и др.)

Превентивне активности:

Превентивне активности спроводиће се у оквиру редовне наставе, ваннаставних активности, културних и спортских активности, пројеката школе, као и кроз рад ученичког парламента и других ученичких организација.

Интервентне активности:

Чланови Тима ће покретати и спроводити поступке и процедуре реаговања у ситуацијама насиља, настојати да успоставе ефикасну заштиту деце од насиља, пратити и евидентирати све врсте насиља, подстицати ублажавање и отклањање последица насиља, саветодавно радити са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља. Тим ће саветодавно радити и са родитељима и сарађивати са другим институцијама: МУП-ом, Центром за социјални рад, дечјим психијатром и другим здравственим службама.

Активности	**Начин реализације**	**Динамика реализације**	**Носиоци активности**
Евалуација –анализа реализације програма за заштиту деце за протеклу школску годину:	Свеске праћења, протоколи, педагошка	јун август	Тим за заштиту ученика Тим за праћење
-анализа и израда извештаја о евидентираним ситуацијама насиља	документација, база података		
-анализа и израда извештаја о предузетим превентивним и интервентним активностима -анализа и израда извештаја о свескама праћења			

Израда програма за заштиту ученика за текућу школску годину и упознавање свих актера	Педагошка документација, извештаји	август	ППС Координатор школског тима
Ревизија школских правила, одељенских правила, допуна и измена документације праћења ученика	Педагошка документација, извештаји	током школске године	Тим за заштиту
Упознавање родитеља будућих првака са школским правилима, свеском праћења и програмом заштите ученика	Родитељски састанци	септембар	Учитељице првог разреда
''Свеска праћења''- анализа и измене	Свеска праћења	август	Тим за праћење
Евиденција и документација о појавама насиља	Педагошка документација, извештаји	током године	Одељенске и разредне старешине, ППС
Израда одељенских правила-реституција у одељењима првог и петог разреда	ЧОС	септембар, октобар	Одељенске и разредне старешине и ученици
Организовање и реализација анкетног истраживања за родитеље ученика: ''процена безбедности ученика''	анкета, извештај	током године	ППС
Организовање и реализација предавања за наставнике: ''Електронско насиље-како га препознати и како реаговати''	Предавање, информатичке радионице	током године	Информатичар
Организовање и реализација радионице за наставнике: ''Ненасилно решавање сукоба''	радионице	током године	Педагог
Ажурирање базе података о евидентираном насиљу	педагошка документација, извештаји	током године	Психолог
Развијање културе понашања и толеранције различитости-ЧОС	радионице, тематски панои	током године	Одељенске старешине

Израда паноа и презентација на тему ненасиља	тематски панои	током године	Вршњачки тим, ученици, наставници
Јачање сарадње са институцијама из локалне заједнице у циљу превенције и сузбијања насиља	Културне, спортске и друге активности	током године	Тим, директор,
Сарадња са другим основним школама-ширење позитивног искуства школе без насиља – „Отворена врата школе“ ''Насиље међу децом и законске регулативе''- трибина у сарадњи са МУП-ом „Занемаривање и злостављање деце и дисциплинске мере''- предавање у сарадњи са Центром за социјални рад	Трибине, предавања	током године	Пројектни тим, представници Муп-а, Центра за социјални рад
Организовање округлог стола са представницима значајних институција на тему „Како заједно решити проблем насиља“– размена искустава	„округли сто“, размена искустава	током године	Представници институција и школе
Наставак едукације свих актера школе у циљу сензитизације на појаву и препознавање насиља (врсте, облици, начини испољавања)	предавања, семинари	током године	Стручна литература, предавања
Саветовалиште за родитеље: „Јачање свести о насиљу и начинима поступања“- предавања за родитеље	предавања	током године	ППС, информатичар, одељенске старешине
Васпитни рад са ученицима Радионице у циљу јачања другарских односа	радионице, трибине,	током године	Одељенске старешине, Информатичар, психолог, педагог

Заједничке активности ученика Медијација Спортким активностима против насиља	предавања		
Појачан васпитни рад са ученицима -праћење понашања ученика на часу	педагошка документација, извештаји, радионице	током године	Одељенске старешине, наставници, психолог, педагог, дежурни
-праћење односа учесника насиља на часу и ван наставе уз помоћ дежурног наставника и радника обезбеђења -примена заједничких активности, тимског рада како би учесници насиља успоставили другарске односе	педагошка документација, извештаји, радионице	током године	наставници и остали запослени у школи
Пружање помоћи ученицима у решавању индивидуалних проблема или проблема са другима и индивидуално саветодавни рад са ученицима који имају проблеме у понашању	радионице, саветодавни рад, разговор	током године	ППС, одељенске старешине
Интензивиран и индивидуализован васпитни рад: -са починиоцима насиља -са жртвама насиља	разговор, саветовање, радионице	током године	ППС, одељенске старешине
Праћење ризичног понашања ученика путем свакодневног контакта у циљу стицања увида у њихов социјално психолошки статус	Досије ученика, евиденције	током године	ППС, одељенске старешине

Организовање и реализација спортских активности: фер плеј турнир спортске игре по принципу сви побеђују спортом против насиља планинарење	турнири, игре без граница, оријентациони крос, боравак у природи, сналажење у неповољним условима живота,	током године	Наставници физичког васпитања, ВТ
- тренинзи снаге, вештине, издржљивости, психичке стабилности, колективног духа	сарадња и кооперативни рад		
Организовање и реализација културних, ваннаставних активности у циљу промоције школе као безбедног места	изложбе, представе, концерти, учешће на конкурсима, приредбе, концерти ученика који похађају и музичке школе, квизови, „Ја имам таленат“, пројекат „Годишњак“- бележење свих битнијих догађаја у школи током године уз одговарајуће фотографије; „Зелена застава“- уређење околине школе, збрињавање отпада као сировине, очување околине	током године .	Задужени наставници, Вршњачки тим, родитељи
Реализација активности Вршњачког тима (у складу са планом рада ВТ-а), те обука ВТ-а за конструктивно решавање сукоба	предавања, трибине, радионице	током године	Вршњачки тим
Организовање и реализација: -драмске представе: ''Решавање конфликата на наш начин'' -тематско вече: ''Наше је другарство без граница''	Позоришне представе, приредбе	током године	Наставници српског језика, одељенске старешине

Организовање заједничких сусрета родитеља и ученика на теме: ''Најчешћи проблеми младих'' ''Како заједно решавати проблеме насиља''	Предавања, трибине, радионице	током године	Родитељи, ученици, координатор пројектног тима
Редовни контакт са родитељима ученика починиоцем насиља или ученика који трпи насиље и њихово укључивање у заједничко решавање проблема	Разговор, саветовање, упућивање	током године	ППС, Одељенске старешине
ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ: - спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља - праћење и евидентирање свих врста насиља примена адекватних мера за сузбијање или ублажавање учињеног насиља укључивање родитеља у решавање проблема сарадња са локалном заједницом праћење ефеката предузетих мера	Педагошка документација, извештаји	током године	ТИМ, Директор школе, ВТ, Одељенске старешине и остали актери
Прикупљање основних информација у циљу процене нивоа насиља и ризика од будућег насиља	Посебни протокол за заштиту деце педагошка документација, извештаји	током године	Тим, остали актери
Активирање на основу правилника о безбедности: -унутрашње заштитне мреже -спољашње заштитне мреже	Посебни протокол за заштиту деце, педагошка документација, извештаји	током године	Тим, остали актери

Покретање поступака унутар установе: -васпитни (према ученицима и родитељима) -васпитно дисциплински (према ученицима) -дисциплински (према наставницима и запосленима)	Извештаји, решења	током године	директор школе
Праћење промена понашања ученика	Педагошка документација, извештаји	током године	ППС, одељенске старешине
Евалуација програма на основу документације и евентуалне измене у програму	Педагошка документација, извештаји	јун, август	Тим

4. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ слободних активности:

- јачање образовно-васпитне делатности школе,
- подстицање индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и целисходног коришћења слободног времена,
- богаћење друштвеног живота и разоноде ученика,
- развијање и неговање другарства и пријатељства.

Поред редовне наставе, слободне активности, доприносе побољшању квалитета наставног процеса својом стуктуром и организацијом. Наша школа има велики значај за друштвену средину у којој се налази и због тога се туди да у што већој мери посвети пажњу слободним активностима ученика.

Због своје обимности оне су груписане у следеће области:

- научне,
- техничке
- културне,
- уметности,
- медији,
- спортске.

НАУЧНЕ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Математичка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници разредне наставе, наставници математике, ученици
Биолошка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници биологије, ученици
Физичка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физике, ученици
Хемијска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници хемије, ученици
Историска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници историје, ученици
Географска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници географије, ученици
Секција страних језика	На часовима		

	слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници страног језика, ученици
Планинарска секција и оријентиринг	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници, ученици

ТЕХНИЧКЕ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Саобраћајна секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници техничког, ученици
Конструкторска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници техничког, ученици
Астрономска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници, ученици
Фото-техничка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници, ученици
Информатичка секција, програмирање и роботика	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	информатике, ученици

КУЛТУРНЕ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Драмска секција	На часовима слободних активности и по договору	Током школске године	Наставници разредне наставе, Српског језика и ученици
Рецитаторска секција	На часовима слободних активности и по договору	Током школске године	Наставници разредне наставе, Српског језика и ученици
Литерарна секција	На часовима слободних активности и по договору	Током школске године	Наставници разредне наставе, Српског језика и ученици
Креативни кутак секција	На часовима слободних активности и по договору	Током школске године	Наставници разредне наставе
Библиотекарска секција	На часовима слободних активности и по договору	Током школске године	Наставници Српског језика, библиотекар и ученици

УМЕТНИЧКЕ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Ликовна секција	На часовим слободни активности и по договору	у току школске године	Наставници разредн наставе, наставниц ликовне културе, ученици
Етно секција	На часовима слободних активности и по договору	у току школске године	Наставници разредне наставе, наставници ликовне културе, ученици
Хор и оркестар	На часовима слободних активности и по	у току школске године	Наставници разредне наставе, наставници музичке културе,

	договору		ученици
Плесна секција	На часовима слободних активности и по договору	у току школске године	Наставници разредне наставе, наставници музичке културе, ученици
Фолклорна секција	На часовима слободних активности и по договору	у току школске године	Наставници разредне наставе, наставници музичке културе, ученици

СПОРТСКЕ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Ритмичка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници разредне наставе, ученици нижих разреда
Спортска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници разредне наставе, ученици нижих разреда
Рукометна секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици
Атлетска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици
Фудбалска секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици
Одбојкашка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици
Кошаркашка секција	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици

Секција стоног таниса	На часовима слободних активности и по договору	У току школске године	Наставници физичког васпитања, ученици

МЕДИЈИ

Планирана активност	Начин активности	Време реализације	Носиоци активности
Новинарска секција	На часовима слободних активности и по договору	у току школске године	Наставници разредне наставе, наставници музичке културе, ученици
Мултимедијална секција	На часовима слободних активности и по договору	у току школске године	Наставници Технике и технологије, ученици

5. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Остваривање циљева и задатака професионалне оријентације у основној школи одвија се кроз све облике образовно- васпитног рада.

Циљ професионалне оријентације у основној школи је развијање спремностиученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада, да објективно процењује своје потребе, способности, интересовања и особине личности у односу на захтеве жељених занимања и могућности запошљавања и да на основу тога доноси реалне одлуке о избору одговарајућих занимања.

Општи задаци садржани су кроз седам области које се остварују на три нивоа:

први ниво је планиран за ученике I, II, III и IV разреда;

- други ниво за ученике V и VI разреда;
- а трећи ниво за ученике VII и VIII разреда.

Општи задаци су:

1. Упознавање, праћење и подстицање индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја

2. Упознавање са светом рада и занимања, системом средњег васпитања и образовања и оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем средњег образовања.

3. Формирање правилних ставова према раду

4. Подстицање на испитивачко, истраживачко понашање према себи и свету рада

5. Оспособљавање за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања

6. Успостављање сарадње са ученичким родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја

7. Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

У програм професионалне оријентације уткан је петофазни модел професионалне оријентације који се одвија по следећим фазама:

1. Самоспознаја
2. Информације о занимањима
3. Могућности школовања
4. Сусрети са светом занимања
5. Одлука о избору занимања

Рад на професионалној оријентацији интензивира се у седмом и осмом разреду у фази формалног опредељивања ученика за избор средње школе и занимања.

Активности се спроводе кроз редовну наставу, ваннаставне активности, часове одељењског старешине, реалне сусрете.

Активност	**Начин реализације**	**Време реализације**	**Носиоци активности**

Праћење психофизичког развоја ученика	систематски прегледи	током године	лекари, учитељи, одељенске старешине
Развијање представе о свету рада и занимања кроз игру и имитацију одраслих	часови одељенског старешине, радионице	током године	учитељи
Изградња и неговање позитивних ставова према раду	часови одељенског старешине	током године	учитељи
Упознавање ученика са разним врстама занимањима	часови одељенског старешине	током године	учитељи, одељенске старешине, психолог, педагог
Испитивање професионалних интересовања, опредељења и способности ученика	примена ТПО	јануар, фебруар, март	психолог, педагог
Професионално информисање и саветовање у настави	кроз редовну наставу и друге облике ОВ рада	током године	психолог, педагог, одељенски старешина
Програм: „Професионална оријентација на прелазу у средњу школу“	радионице	прво и друго полугодиште	ученици 8. разреда, одељенске старешине, психолог, педагог
Организовање присуства „Дану отворених врата“ , Сајму образовања и Сајму науке	Организован одлазак на Сајам образовања, Сајам науке и „ Дан отворених врата“ средњих школа, разговори	април, мај	Представници средњих школа, одељенске старешине 8. разреда, ученици 8. разреда
Упућивање ученика у коришћење различитих извора информација у процесу избора занимања и самостално тражење информација (интернет, сајтови средњих школа...)	часови одељенског старешине, предавања, панои, брошуре, пропагандни плакати	март, април, мај	Одељенске старешине, психолог, педагог
Сарадња са средњим			

школама	презентације појединих школа		представници средњих школа
Саветовање при избору жељене школе и занимања	саветодавни интервју у зависности од интересовања ученика	март, април	психолог, педагог
Сусрети и сарадња са родитељима на плану професионалне оријентације	индивидуални и групни разговори	други класификациони период	психолог, педагог
Упознавање са Календаром уписа у средње школе	информисање	април, мај	одељенски старешина, психолог, педагог

6. ПРОГРАМ ЗДРАСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљеви програма:

1. Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманих односа међу људима
2. Унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују наздравље
3. Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређивању здравља ученика.

Рад на реализацији програма одвија се у оквиру:

- редовне наставе тј. интеграција здравствено васпитних садржаја у програме разредне и предметне наставе (годишњи план рада школе)
- ваннаставних активности спортских секција, биолошке еколошке акције за унапређење школског простора и простора око школе, акција посвећених здравој исхрани, здравим стиловима живота (годишњи план рада школе)
- ваншколских активности (уређење зелених површина), организовање културних активности, садржаји за креативно и рекреативно коришћење слободног времена (годишњи план рада школе)

Активности / теме	Начин реализације	Време реализације	Носиоци реализације
Спровођење здраствене заштите ученика у сарадњи са здравственом установом. Лекарски прегледи деце која полазе у 1. разред.	Редовни лекарски систематски прегледи, стоматолошки прегледи, вакцинација, лекарски прегледи деце пред полазак у први разред.	У зависности од узрасне структуре ученика и плана рада здравствене установе	лекари, ученици 1-8. разред
Здрава исхрана	Предавање, радионице, панои	Током школске године на часовима - ЧОС, биологије	наставници биологије, одељењске старешине
Безбедно понашање, интервенције	Предавања,радионице,стручна предавања	ЧОС, ТО, биологија саобраћајна секција	Наставници биологије, технике, одељењске старешине и ученици од 1-8. разреда
Физичка активност и здравље	Предавања, радионице, вежбање	Физичко васпитање, спортске секције	наставници физичког васпитања и наставници разредне наставе, ученици 1-8. разреда
Превенција болести	Трибине, радионице, Едукација, стручна предавања школских лекара	Физичко васпитање, биологија, ЧОС	Наставници физичког васпитања и биологије, одељењске старешине, школски лекари
Ментална хигијена	Радионица, консултација, предавање	ЧОС	одељенске старешине, ППС 5-8. разред

Хумани односи међу половима	Радионица, консултација, предавање	ЧОС	Педагог, психолог одељенске старешине 1-8. разред
Пројекти васпитања које реализује Градска општина Звездара	Радионица, консултација, предавање	Током школске године, по договору	одељенске старешине 1-8. разред школски лекар
Дан здраве исхране	Промовисање здраве исхране доношењем и конзумирањем здравих намирница Ликовни радови и панои на тему „Здрава исхрана“	Једно месечно током школске године	Сви ученици, сви запослени у школи

7. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Активност	Начин реализације	Динамика реализације	Носиоци активности
Евиденција социјално угрожених породица	Разговор са одељењским старешинама и анкета ПП службе	Септембар – октобар	Одељењске старешине и ПП служба
Сарадња са локалном самоуправом за обезбеђивање средстава за помоћ породицама Хуманитарне акције сакупљања средстава за помоћ социјално угроженим ученицима	Договор са локалном самоуправом Хуманитарне акције у оквиру одељењске заједнице	Континуирано током године и по потреби Дечија недеља и по потреби	Општина Звездара, Центар за социјални рад Звездара, Црвени крст, директор, ПП служба Одељењске старешине, ПП служба, директор
Бесплатан ручак у школској кухињи	Евидентирање ученика и проналажење донатора	Током године	Директор, донатори, ПП служба, одељењске старешине
Укључивање ученика	Евидентирање и	Током године	Директор, одељењске старешине

у реализацију излета, екскурзија и наставе у природи, посете позоришта, биоскопа, музеја ... кроз обезбеђивање гратиса	расподела гратиса		
Акција сакупљања школског прибора	Акције по одељењима	Септембар	Одељењске старешине
Хуманитарни концерт	Одржавање концерта	По потреби	Директор, ПП служба Руководиоци секција
Продајне изложбе ученичких радова и усмеравање новчаних средстава према социјално угроженим породицама	Ученички базар за Нову годину и Ускрс	Децембар, април	
Хуманитарне акције у организацији Вршњачког тима и Ученичког парламента	Донирање новчаних средстава у кутију која се налази у холу школе	Октобар, април	Чланови Вршњачког тима и руководилац Ученичког парламента

Одлазак у породице социјално најугроженијих ученика ради прикупљања информација о начинима помоћи Сарадња са хуманитарном организацијом „Осмех на дар“	Посета породици Донација пакетића	По потреби По потреби	ПП служба, директор Директор, педагог
Сарадња са хуманитарном организацијом „Адра“	Донација пакетића	По потреби	Директор, ПП служба
Сарадња са Удружењем грађана„За живот у плусу- Лајф плус“ кроз пројекат „Добри рођак“	Евидентирање ученика, материјална помоћ ученицима, радионице	По потреби	Директор, педагог, Удружење грађана
Сарадња са Центром за социјални рад Звездара	Израда заједничких акционих планова за помоћ социјално угроженој деци, заједнички састанци, размена информација о угроженој деци	Континуирано	Директор, ПП служба

8. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДЕЦИ ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

Активност	Начин реализације	Динамика реализације	Носиоци активности
Евидентирање ученика којима је потребна подршка	Израда евиденције	При тестирању деце за полазак у школу Континуирано током године При упису нових ученика	Педагошко-психолошка служба Одељенски старешина

Мотивисање деце и њихових родитеља-стараоца да упишу децу у школу	Одласци у насеља у којима живе Разговори	По потреби	Педагог, директор
Рад по компензаторним програмима са ученицима којима је потребна додатна подршка	Индивидуални рад са дефектолозима-логопедом, олигофренологом и специјалним педагогом из ОШ Бошко Буха	Континуирано током школске године	Дефектолози ОШ Бошко Буха Педагошко-психолошка служба
Активности које имају за циљ неговање културних различитости	Приредба која има за циљ представљање деце ромске националности на њиховом матерњем језику кроз песму и рецитовање	Обележавање Светског дана толеранције	Стручно веће разредне наставе, наставници, ПП служба
Радионице које јачају свест о значају толеранције	На часовима одељенског старешине	Током школске године	Одељенске старешине
Здравствена помоћ	Посредовање у добијању одговарајуће здравствене помоћи (стоматолог, педијатар, офтамолог, дерматолог)	Током школске године	ПП служба, директор, наставници, запослени у боравку, општина Звездара одељење друштвених делатности
Праћење редовности похађања наставе	Праћење и евидентирање изостајања са наставе Успостављање сарадње са родитељима у циљу јачања њихове мотивације за редовност похађања наставе њихове деце Слање пријаве о нередовности похађања наставе Одељењу за друштвене делатности Звездара	Током школске године	Одељенски старешина, ПП служба, секретар, директор

Исхрана ученика	Евидентирање ученика од стране одељенског старешине и ПП службе Обезбеђивање три оброка за ученике лошијег материјалног стања	Континуирано током године	Одељенске старешине, ПП служба Директор
Сарадња са Центрима за социјални рад Звездаре и Гроцке	Слање дописа у случајевима сумње на занемаривање, насиље и злостављање Одговори на замолнице Центара за социјални рад Кроз заједничке активности (израда плана заштите за поједине ученике, учешће у студијама случаја, узајамне посете, путем телефонских разговора) Заједничко ангажовање на остваривању права ученика (лична документа, материјална помоћ и здравствена заштита	Континуирано током године	ПП служба, Центар за социјални рад Гроцка, Центар за социјални рад Звездара
Сарадња са Домом здравља Звездара и другим здравственим институцијама (Институт за ментално здравље, Клиника за кожно-венеричне болести)	Укључивање ромског координатора Дома здравља Звездара у пружању помоћи деци у доступности здравствене заштите Посредовање у добијању адекватне здравствене заштите	Континуирано током године	Директор, ПП служба

Сарадња са општином Звездара - Одељењем за друштвене делатности	Посредовање у добијању једнократне материјалне помоћи Сарадња у решавању конкретних проблема деце и њихових родитеља Саветодавна помоћ Сарадња са Интерресорном комисијом	Континуирано током године	Запослени у Одељењу друштвених делатности општине Звездара, ПП служба, директор
Сарадња са невладином организацијом „ Праксис“	Обавештавање и укључивање НО“Праксис“ у пружању помоћи деци и њиховим породицама Разговори Дописи Студије случаја Заједнички изласци на терен	По потреби	ПП служба, директор
Активности обезбеђивања обуће, одеће и школског прибора	Хуманитарне акције на нивоу школе, одељења и личним ангажовањем запослених	Интезивно на почетку школске године, по потреби током године	Одељенске старешине, ПП служба
Сарадња са медијима	Указивање на проблеме деце из осетљивих група обавештавањем медија Промовисање примера добре праксе кроз разговоре и интервјуе	По потреби	ПП служба
Укључивање деце из осетљивих група у рад Продуженог боравка	Индивидуални рада са децом	Континуирано током године	Учитељи из Продуженог боравка, ПП служба

Обележавање Светског дана Рома	Приредба у којој би се представила деца кроз рецитовање на матерњем језику (ромски, влашки...)	Април	Стручни актив разредне наставе

9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ овог васпитног задатка је да ученицима,у складу са њиховим сазнајнимспособностима, друштвеним захтевима и научно-технолошким достигнућима, обезбеђује стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама, токовима и активностима које преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину и опасностима које прете човечанству. На тај начин треба да се развија свест о складном односу човека и средине.

Ученици би требало да:

- Упознају природне ресурсе, њихову ограниченост изначај рационалног кориштења Развију еколошку, здравствену и културу живљења
- Упознају последице загађивања животне средине
- Разумеју значај и улогу личног ангажовања у заштити животне средине

Активности / теме	**Начин реализације**	**Време реализације**	**Носиоци реализације**
Заштита и унапређење екосистема	Предавања у оквиру редовне наставе, ЧОС, радионице	Током школске године	ученици 1-8. разреда
Здрава исхрана	предавање, радионице, панои	Током школске године на часовима – биологије, ЧОС	наставници биологије, одељењске старешине
Животна средина и одрживи развој	педавања, радионице, посете спољашњих сарадника	ЧОС, редовна настава,	Наставници биологије, технике, одељењске старешине и ученици од 1-8. разреда, спољашњи сарад.

Животна средина и рециклажа	предавања, радионице, пројекти шире друштвене заједнице, предузећа која се баве рециклажом	Током школске године активности које орг. Општина и град	Разредна настава, предметна настава, спољашњи сарадници, шира друштвена заједница
Обележавање значајних датума	трибине, радионице, едукација, стручна предавања	Током школске године у месецима специфичним за одређене теме	Разредна и предметна настава
Организоване посете	Музеји, галерије, Ботаничка башта, Зоолошки врт, Дани науке	Током школске године	наст. биологије, разредне старешине, наст. разредне наставе
Унапређење школског дворишта	Снимање постојечег стања, анализа, пројекти нове садње	Током целе године	Наставници разредне и предметне наставе, помоћно особље школе, спољашњи сарадници
Унапређивање хигијене школе и окружења	Радионица,консул тација, предавање	Током целе године	наст. биологије, лекари, комунална служба

10. ПРОГРАМ САРАДЊЕ ШКОЛЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Основна школа ,,Драгојло Дудић'' налази се у Београду и припада систему основних школа општине Звездара. У досадашњем раду школа се увек ослањала на подршку локалне заједнице у сваком погледу и сарадња са локалном заједницом је била врло успешна. Та сарадња се одвијала двосмерно, односно локална заједница је скоро увек излазила у сусрет нашим захтевима (коришћење Олимпа, Дома културе ,,Вук Караџић'', позориште Пан театар и др.) а и ми смо узимали учешћа у свим акцијама које је локална заједница организовала.

Сарадња је до сада била успешна али начин организовања може бити предмет анализе и доградње. Наши захтеви према локалној заједници су најчешће били данас за сутра и они су увек нашли начина да нам изађу у сусрет. Разлог таквог вида сарадње је узрокована могућностима које су се пружиле у датом тренутку и нису могле бити унапред планиране (случајни сусрет са оперском примадоном који је резултовао концертом у установи културе ,,Вук Караџић'', сусрет са рокерима концертом на Олимпу итд.), а са друге стране обавештење о неком догађају долази у задњем тренутку, када је просто неизводљиво организовати ученике (летње и зимске радионице у организацији Пријатеља деце Звездара). Али и један и други проблем је до сада

успешно превазилажен и треба се окренутибудућности и покушати све активности унапред планирати. То треба да буде предмет рада одређених структура школе и на време активирање свих заинтересованих група и појединаца. Усаглашавање са појединим сегментима треба да буде ажурно колико год је то могуће унапред презентовано и усаглашено.

Сама сарадња обухвата више сегмената и организација и у том погледу ће програм рада школе бити представљен по сегментима.

Према ноовом концепту рада градске општине Звездар носила свих активности према образовним установама а и предшколској и школској деци је ОДЕЉЕЊА ЗА ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ, Одсек за образовање, културу и спорт – општине Звездара. Одељење за друштвену делатност је носилац свих активности у сарадњиодговарајућим структурама према планираним активностима

Планирани програми и активности ће бити реализовани у сарадњи са Градском општином Звездара, основним и средњим школама, Предшколском установом Звездара, Библиотеком "Вук Караџић", УК "Вук Караџић", градском и републичком организацијом Пријатељи деце, институцијама и организацијама културе и спорта, средствима информисања и свима онима који желе да помогну њихову реализацију. Програми и акције које се спроводе током више година и у којима смо као школа узимали и убудуће ћемо узимати учешће.

Програми и активности	**Начин реализације**	**Време реализације**	**Носиоци активности**
Манифестација у поводу Дечије недеље	изложбе, маскенбал, приредбе, играонице ...	септембар – октобар текуће године	Координатор Дечије недеље у сарадњи са градском организацијом, Пријатељи деце Београда, одељенске

Подизање знања код деце у области заштите од пожара – са акцентом на узрок несреће: несмотрену дечију игру, нехат, непажњу и непознавање опасности, односно заштита деце од пожара, експлозија и пиротехничких средстава.	Предавања; квиз знања	током школске године	Одељенске старешине трећег разреда и Актив наставника разредне наставе у сарадњи са Добровољним ватрогасним друштвом Звездара
Акција: **Безбедан долазак у школу и повратак из школе** за ученике млађих разреда.	Флајери, квизови, видео материјал, предавања, приручници, флуорсцентна обележја за децу	септембар – октобар текуће године	Одељенске старешине разредне на– ставе, наставници ТИО и ПП служба у сарадњи са Агенцијом за безбедност у саобраћају и Управом саобраћајне полиције
Пројекта **Путујем, упознајем душу планете** сарадња са страним амбасадама	Предавања, истраживачке делатности, различите секције, упознавање са карактеристикама поје– диних земаља, дискусије, радионице ...	септембар децембар текуће године	Школски тим за сарадњу са Одељењем за друштвене делатности Градске општине Звездара
Хуманитарне акције и акције дечје солидарности	хуманитарне акције и акције дечје солидарности; округли сто за младе	септембар – јануар текуће године	ПП служба, одељенске заједнице, Ђачки парламент

Правилник о противпожарној заштити, Правилник о обуци запослених и Плана евакуације.	Израда и примена правилника, евалуација	током школске године	Директор школе, Секретар школе, Наставници предмета ТИО у сарадњи са ДВД Звездара
Општински фестивал науке	радионице, посета фестивалу, учешће на фестивалу	септембар – фебруар текуће године	Актив наставника природних наука, одељенске старешине седмих и осмих разреда
Општински Ђачки парламент	Учешће у организацији различитих активности	током школске године	Координатор Ђачког парламента, Ђачки парламент, Задужени наставник
Конкурс **"МАЛИ ПЈЕР"** за најбољу дечју карикатуру	Учешће на конкурсу	октобар – април текуће године	Наставници ликовна културе у сарадњи са библиотеком "Вук Караџић"
Школска такмичења: **Најраспеваније одељење** * **Златна сирена** (соло певачи) * Мали вокални састави (дует, терцет, квартет)	Учешће на такмичењима	новембар – март текуће године	Наставници музичке културе у сарадњи са Дечјим музичким свечаностима ДЕМУС
Светски дан детета на Звездари – обележавање Светског дана детета	Изложбе, предавања, округли сто за младе ...	новембар текуће године	Ђачки парламент, кординатор Ђачког парламента у сарадњи са Канцеларијом за младе и ГО Звездара

Деца у саобраћају – недељна кампања	Редовна настава из предмета ТИО; Разредна настава – предмети Свет око нас или познавање Природе и друштва; часови одељењске заједнице, радионице, изложба ликовних радова на тему Безбедност у саобраћају, плаката, порука, кампања **„Користимо пасарелу, не угрожавајмо себе",** школско такмичење – квиз **Безбедно до школе**,општинско такмичење квиз **Безбедно до школе**	новембар текуће године	Наставници ТИО, одељенске старешине млађих разреда, одељенске старешине предметне наставе осим 5. разреда, наставници ликовне културе, ПП слижба Наставници разредне и предметне наставе, ученички парамент;
Бесплатни програми током зимског распуста **ЗИМСКИ РАСПУСТ – МОЈ ИЗБОР** (за основце и средњошколце)	креативне радионице, бесплатне спортске секције, трибине, округли столови, играонице …	јануар текуће године	ПП служба, Ђачки парламент, одељенске старешине и Стручни активи у сарадњи са Секретаријатом за спорт и омладину
У СУСРЕТ УСКРСУ осликавање Васкршњих јаја	Излагање радова на конкурсу	фебруар – март – април – мај– зависно како пада Васкрс	Наставници ликовне културе
Трибине на тему Безбедност у саобраћају	Радионице из области безбедност у саобраћају, конкурси, изложбе, округли столови и три–бине на тему Безбедност у саобраћају	фебруар – март текуће године	Наставници ТИТ, Ученички парламент и Школски тим, одељенске заједнице у сарадњи са Агенцијом за безбедност у саобраћају и Управом саобраћајне полиције

Општинско такмичење: РЕЦИТАТОРИ (за основце и средњошколце)	Учешће на такмичењу (од школско до граског)	март текуће године	Актив наставника разредне наставе, Актив наставника српског језика – у сарадњи са библиотеком "Вук Караџић"
Посета Противпожарној јединици МУП–а у договору са ДВД Звездара за ученике осмог разреда**.**	Демонстрација, предавање, разговор о против пожарној заштити	март – април текуће године	Руководилац разредног већа осмих разреда, наставници предмета ТИТ и директор школе у сарадњи са ДВД Звездара и Противпожарном јединицом МУП–а Србије, Београд
Школско – градско такмичење – **ЂАЧКА ПЕСНИЧКА СУСРЕТАЊА**	Учешће на конкурсу и сусрети деце-песника и песника за децу у школама	март– јун текуће године	Актив наставника разредне наставе и наставници српског језика у сарадњи са библиотеком "Вук Караџић"
Смотра **,,Шта знаш о саобраћају''**	Припрема и такмичење од школског преко општинског и градског до републичког и европског такмичења	март – септембар текуће године	Наставници Технике и технологије у сарадњи АМСС и АМД ,,Академац''
ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ ДЕЦЕ ЗВЕЗДАРЕ – такмичење у драмском стваралаштву: а) мале драмске форме (предшколци, основци, средњошколци) б) представе (основци и средњошколци)	Школске приредбе и такмичења од општинског до…	април – мај текуће године	Актив наставника разредне наставе и Наставници српског језика

Додатна настава из српског језика и математике за полагање Мале Матуре	Допунска настава	мај – јун текуће године	Актив наставника српског језика, Актив наставника математике, Одељенске старешине осмих разреда
НАЈБОЉЕ ЗА НАЈБОЉЕ - свечани програм за ученике генерације основних и средњих школа на Звездари	Пријем код преседника општине	јун текуће године	Директор школе и одељенски старешина ђака генерације

11. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Школа сарађује са локалном заједницом у остваривању програмских садржаја. У том циљу направљен је посебан план сарадње у договору са предаставницима локалне заједнице. Школа сама планира могуће активности и садржаје по наставним областима као и одређене дане које ће предвидети за посете, спортске и рекреативно-забавне активности. У договору са представницима локалне заједнице договориће се термини за коришћење и посете.
Сарадња са локалном заједницом подразумева и сарадњу са одређеним установама, институцијама и организацијама кроз разне пројекте па је плански предвиђено остваривање сарадње са следећим субјектима:

- Сарадња са установама и организацијама које кроз разне културне манифестације, такмичења и конкурсе развијају ученичко интересовање за културна дешавања (Дом културе, Библиотека, Галерија, Музеј).
- Сарадња са Црвеним Крстом кроз учешће у хуманитарним акцијама, такмичењима из Прве помоћи, ликовним и литерарним конкурсима, разним предавањима, радионицама и друго.
- Сарадња са МУП-ом, кроз предавања о безбиједности у саобраћају, ангажовању школских полицајаца и подршка у остваривању безбиједности ученика.
- Сарадња са Домом здравља кроз бројна едукативна предавања љекара, систематске прегледе, редовне вакцинације, као и кроз подизање нивоа хигијенске културе и уређености - опремљености Школе.
- Сарадња са Општином кроз учешће на спортским такмичењима, ликовним и литерарним конкурсима, кроз бројне донације за уређење Школе и друге манифестације.
- Сарадња са средњим школама, кроз информације и презентације, те могућности уписа у средње школе – посете и предавања.
- Сарадња са градским зеленилом кроз озељењавање школског дворишта и уређење школског простора.
- Сарадња са невладиним организацијама и удружењима грађана, донације и

поклони за децу, а посебно децу са посебним потребама.

- Сарадња са медијима, штампаним и електронским, кроз информисаност о дешавањима у Школи и другим.

12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима деце и ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне, и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Активност	Начин реализације	Динамика реализације	Носиоци реализације
Сајт школе	Кроз садржаје са сајта школе, родитељи се информишу о раду школе	Континуирано током године	Администратор сајта
Огласна табла	Припрема материјала и ажурирање огласне табле	Током године	Наставници, педагог, психолог, секрета, директор
Брошуре	Израда и дистрибуција брошура за родитеље	Током године	Наставници, педагог, психолог
Отворена врата	Информације о напредовању ученика Смернице за даље напредовање	Одређен дан у току седмице по плану за сваког наставника	Одељенски старешине, наставници
Отворени дани школе	Присуство образвно-васпитном раду	Сваког месеца	Наставници

Родитељски састанци	Активнисти из Плана рада одељенског старешине	По Годишњем плану рада школе и путем ванредних родитељских састанака	Разредне старешине, педагог, психолог, директор школе
Учешће у тимовима школе	Укључивање родитеља у рад тимова	У току школске године	чланови тима, педагог, психолог
Школски одбор	Кроз чланство у Школском одбору	У току школске године кроз седнице Одбора	Директор школе, секретар
Савет родитеља	Састанци Савета родитеља	По Годишњем плану рада Савета родитеља	Директор, родитељи
Трибине	Обрада одређене теме	У току школске године	Педагог, психолог, наставници
Радионице из пројекта „Програм оснаживања породице“	Кроз седам радионица	Током године	Наставници, психолог, педагог
Стручна предавања	Тематска предавања	Током године	Наставници, психолог, педагог
Школске свечаности	Приредбе	По Годишњем плану рада школе	Наставници, ученици, директор
Анкетирање родитеља / старатеља у погледу њиховог задовољства Програмом сарадње са породице и у погледу њихових сугестија за наредно полугодиште	Анкета	Крај првог полугодишта Крај другог полугодишта	Педагог, психолог, наставници

Укључивање родитеља у наставне и остале активности школе	Заједничко планирање одређених садржаја и њихова реализација од стране родитеља	По Годишњем плану рада школе	Родитељи, наставници, ПП служба

13. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ екскурзије

Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и вас-питања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосреднс упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној сре-дини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци екскурзије су:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећај заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника г ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности оријентације у простору.

Екскурзија обавезује све наставнике и све ученике (учеснике екскурзије) да се активно укључе у припрему и реализацију екскурзије. Припреме се врше на часовима редовне и додатне насатве и секција; ученици добијају додатну литературу за припреме и задатке које треба реализовати на путовању.

Одељенски старешина мора обавити све организационе припреме. Директор именује стручног вођу пута и ангажује туристичку агенцију на основу понуда.

Извештај о изведеној екскурзији састоји се од програма екскурзије и оцене о реализацији плана и програма и квалитету пружених услуга.

Ток екскурзије, реализацију циљева, садржаје и активности разматрају одељенска већа, стручна већа и Савет родитеља. Значајно је у извештају истаћи и пропусте у раду свих чинилаца у реализацији екскурзије.

Екскурзију финансирају родитељи, а може се извести ако се пријави више од 80% ученика.

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни

и изборни наставни предмети и ваннаставне активности из наставног плана и програма за први циклус основног образовања и васпитања - у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних, образовно-васпитних и социјалних разлога.

За укупан развој личности ученика настава у природи има вишеструки значај - здравствени, педагошки и социјални. Уз повећани обим физичке активности, у здравој животној средини, овај облик образовно-васпитног рада доприноси очувању и унапређивању укупног здравља ученика. Образовна-васпитна вредност наставе у природи је у томе што се непосредним опажањем природне и друштвене средине и потпуним доживљајем стварности, коју треба проучавати, омогућује утврђивање и проширивање постојећих и стицање потпунијих, дубљих и трајнијих знања. Директан контакт и интеракција са природним окружењем доприноси бољем уочавању законитости које важе у природи и схватању значаја њене заштите и очувања. Боравак ученика у природи и доприноси њиховој социјализацији јер се кроз целодневне заједничке активности међусобно боље упознају, сарађују и зближавају. Подстиче се, такође, њихова одговорност и самосталност у обављању личне хигијене и бриге о себи.

При организацији наставе у природи потребно је придржавати се стручних педагошко-психолошких и дидактичко-методичких упутстава како би се у што већој мери остварили постављени циљеви.

Настава у природи организује се за ученике од првог до четвртог разреда основног образовања и васпитања, у трајању од 7 до 10 дана, уз писмену сагласност родитеља, за најмање две трећине ученика одељења.

За ученике који не одлазе на наставу у природи школа је дужна да организује наставу.

Настава у природи може се изводити у објектима који испуњавају услове за извођење предвиђених наставних и ваннаставних садржаја.

Пре поласка на наставу у природи организује се лекарски преглед свих ученика.

Циљеви наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;
- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима.

Задаци и садржаји наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:
- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколо-ших навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у про-стору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;
- формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима;

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Активности	Садржаји	Носиоци активности	Време реализације
Једнодневни излети за ученике од 1. до 4. разреда	Уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Србије. Посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња у околини и Србији). Посете заштићеним природним подручјима (националго паркови, резервати, споменици природе...). Упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи - научника, књижевника уметника, војсковођа, државника...). Развијање способности оријентације у простору и времену. Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране). Обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине...). - Посете које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено-географским одликама Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и	Учитељи од 1. до 4. разреда	Април, мај

Вишедневне екскурзије за ученике од 5. до 8. разреда	етничке заједнице у Србији...). - Обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба (Лепенски вир, Винча, Сирмијум, Виминацијум - војни логор, Гамзиград - царска палата, Медијана, Студеница, Ђурђеви Ступови, Жича, Милешева, Сопоћани, Градац, Грачаница, Високи Дечани, Раваница, Лазарица, Љубостиња, Манасија, Каленић, Сремски Карловци, Крушедол, Ново Хопово, Врдник, Смедеревска тврђава, Голубац, Нишка тврђава, Петровара-динска тврђава, Орашац, Топола, Ћеле-кула, Таково, Тршић, Бранко-вина, Врањевшница, Текериш, Струганик, Шумарице...). - Обилазак Београда,престонице Србије (Дом Народне скупштине, Народно позориште, Народни музеј, Београдска тврђава, Опсерваторија, Војни музеј, Музеј Српске православне цркве, Музеј Првог српског устанка- Конак кнеза Милоша, Конак кнегиње Љубице, Народна библиотека, краљевски дворови на Дедињу, Музеј града, Авала, Јајинци, Етнографски музеј, Педагошки музеј, Музеј Вука и Доситеја, Саборна црква, храм Светог Саве на Врачару, Природњачки музеј, Ботаничка башта „Јевремовац", зоолошки врт, Музеј југословенске кинотеке, Музеј	Одељенске старешине од 5. до 8. разреда	Септембар, октобар

	Николе Тесле, Музеј савремене уметности...). Обилазак установа културе у Србији (Галерија Матице српске у Новом Саду, Српско народно позориште у Новом Саду, Књажевско-српски театар у Крагујевцу, завичајни и локални музеји, спомен-куће...). Обилазак привредних друштва и јавних предузећа (предузећа у областима прехрамбене, хемијске, машинске и електроиндустрије, индустрије грађевинског материјала, енергетике...)		
Настава у природи за ученике од 1. до 4. разреда	Интердисциплинарно повезивања садржаја различитих наставних предмета и других ваннаставних активности. Уочавање облика рељефа и површинских вода. Посматрање карактеристичних биљака и животиња. Упознавање с прошлошћу и културном. Развијање способности оријентације у простору и времену. - Организација спортско-рекреативних и културних активности, друштвених игара, типских вечерњих програма...)	Учитељи од 1. до 4. разреда	април, мај

На годишњем нивоу, сваке школске године предвиђене су и друге активности у оквиру осталих облика образовно-васпитног рада:

- Посета Сајму књига у октобру
- Посета Фестивалу науке у новембру
- Учешће на манифестацији Витезово пролеће у мају
- Посета Сајму образовања Сваке године организују се и друге једнодневне посете, обиласци и излети, у складу са потребама, интересовањима и могућностима
- (књижевне вечери, биоскопске представе, позориште, филмске пројекције, и др.)

По плану се могу изводити и зимовања и летовања у складу са Правилником о извођењу екскурзија, наставе у природи, зимовања и летовања.

14. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, васпитно-образовне и културне активности школе. У њој се прикупља, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа и извори.

Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Активност	Носиоци активности	Време реализације
Набавка и ажурирање корисничких карата	Библиотекар школе	Септембар, фебруар
Набавка и обнова књижног фонда	Библиотекар школе	У зависности од финансијских могућности школе
Инвентарисање и обрада нових књига	Библиотекар школе	По потреби
Систематско информисање читалаца о новим књигама, стручним часописима и некњижном грађом	Библиотекар школе	По потреби
Непосредан рад са ученицима	Библиотекар школе	У току целе школске године
Организовање наставних часова у библиотеци	Библиотекар школе, предметни наставник, наставник разредне наставе	Фебруар, у складу са потребама наставника
Сарадња са наставницима	Библиотекар школе	По потреби
Сарадња са другим библиотекама	Библиотекар школе	У договору са другим библиотекарима
Организовање културне и јавне делатности школе: књижевни сусрети, трибине	Библиотекар школе	По потреби

Учествовање у организацији Дана школе	Библиотекар школе	мај
Учествовање у културним манифестацијама, које организује општина Звездара и град Београд	Библиотекар школе	У складу са општинским организацијама
Активно учествовање у остваривању програма образовно-васпитног рада школе	Библиотекар школе	У току целе школске године
Посета сајму књига	Библиотекар школе	октобар
Стручно усавршавање. Похађање акредитованих семинара од стране МПС-а	Организатори семинара	У складу са временом органицације семинара
Израда годишњег плана рада библиотеке и извештаја (месечних, полугодишњих и годишњих) о раду библиотеке	Библиотекар школе	Крајем месеца, на крају полугодишта (првог и другог)
Годишња ревизија, која се врши по два основа (дотрајале и оштећене књиге и књиге које нису враћене враћене више од 3 године)	Библиотекар школе	На крају школске године
Учешће и израда различитих пројеката, како домаћих, тако и међународних	Библиотекар школе и предметни наставници	У зависности од расписивања конкурса

15. ПРОГРАМ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ

За свако дете које не постиже прописане исходе и стандарде, или се уочава да не постиже успех у складу са својим капацитетима и могућностима, наставници ће у сарадњи са стручним тимом за инклузивно образовање, директором и ПП службом планирати подршку у ОВ процесу, тј. примењиваће се индивидуализација у настави.

1. Индивидуализација обухвата прилагођавање:

а) Простора и услова	**б) Материјала и учила**	**ц) Метода, техника и облика рада**	**д) Оцењивања**	**е) Исхода и стандарда постигнућа**
- постављање рампе - уклањање прагова - близина табле и константан распоред намештаја	- коришћење различитих материјала: визуелни, сликовни, звучни, тактилни - радних листова и задатака за вежбање (графички прикази за ученике са сметњама)	- употреба различитих приступа (активно и кооперативно учење, учење корак по корак...) - метода рада (учење путем открића, радионичарски метод, ...) - облика рада (представљање истог садржаја	- употреба различитих видова изражавања - инсистирати на развијању свих видова оцењивања, а оцењивати кроз онај вид кроз који се ученик најбоље исказује - прилагођава-ње начина	- сажимање или обогаћивање садржаја /у зависности од интересовања ученика/ - на часу за исти садржај користити различите нивое обраде, према Блумовој таксономији.
		вербалним, графичким, сликовним техникама или рад у малим групама, у пару...)	испитивања /више времена за решавање задатака, употреба рачунара и сл./ -прилагођава-ње задатака и тестова /нпр. вербалне задатке претворити у графичке или сликовне, задатке	отвореног типа претворити у задатке са понуђеним одговорима/

а) Идентификација индивидуалних разлика између ученика вршиће се на следећи начин:

Разлике између ученика:	Идентификација		Облици индивидуализац. :
1. Разлике у физичким својствима ученика	- праћење деце на часовима физичког		задаци на више нивоа сложености програмирана настава групни облик рада рад у пару
2. Разлике у менталним способностима	разлике у знању ученика брзини читања и писања разумевању прочитаног брзини израде задатака	на часовима редовне и додатне наставе	
3. Разлике међу ученицима истих општих способности	нумеричке математичке говорне логичке посебне (музичке, ликовне...)		
4. Разлике у знањима ученика	знање претходне наставне јединице претходне теме		

НАЧИН ИДЕНТИФИКОВАЊА ИНДИВИДУАЛНИХ РАЗЛИКА ВРШИЋЕ СЕ НА ОСНОВУ:		
КАКО?	**КО?**	**КАДА?**
испитивањем деце за полазак у школу свакодневног посматрања ученика у различитим школским ситуацијама континуирано праћење рада континуирано и комплексно вредновање рада услова у којима ученици живе израдом диференцираних задатака	ПП служба учитељ, наставник учитељ, наставник учитељ, наставник ПП служба, ОС, директор учитељ, наставник, ПП служба	- упис деце у 1. разред током године/класификациони периоди

б) Начин прилагођавања вршиће се на следећи начин:

Физички размештај у просторијама	**Предавање лекције**	**Задаци:**	**Контролне вежбе и тестови**	**Организација**	**Понашање:**
ставити ученика близу наставника ставити ученика близу позитивног узора стајати близу ученика	поделити ученике у парове да контролишу рад написати кључне ставке на табли	додатно време за завршавање задатка -поједноставити сложена упутства тражити мање тачних	дозволити тестове са отвореним књигама усмено испитивање дати тестове који се раде код куће	обезбедити помоћ другова око вештина организације одредити један систем за повезивање	-поједноставити правила понашања у учионици, тако да су јасна и доступна за подсећање - похвалити одређена понашања
приликом предавања избегавати стимулације које одвлаче пажњу	- предавати на начин који ангажује више чула: визуелно, аудитивно, тактилно -поновити упутства ученику, а затим тражити од њега да понови -дати ученику писани преглед лекције како би је прегледао касније - косристити подвлачење - поделити дужа предавања на краће делове	одговора за завршавање задатка (квалитет наспрам квантитета) - скратити задатке, поделом рада на мање делове - користити контролне листе, шеме, картице за подсећање - дозволити штампана уместо писаних слова у изради задатка - пратити задатке којима је ученик сам одредио	- користити објективнија питања - правити честе, кратке квизове знања - дати додатно време за тест - прочитати ученику питања из теста уместо ученика избегавати притисак на ученика у смислу времена или конкуренције	белешки и задатака - одредити друга /добровољца који ће помагати око домаћих задатака - припремити унапред распоред учења / задатака са учеником - дневни /недељни извештаји о напредовању (за родитеље) - направити систем награђивања за завршавање рада у школи и домаћих задатака	- дати посебне привилегије -/позитивне подстицаје/ и убрзати њихову примену -дозволити кратке одморе између задатка коришћење невербалних сигнала за подсећање ученика да не прекида рад на задатку -оценити тачне одговоре ученика, а не његове грешке -спровести систем управљања понашањем у учионици - омогућити дозвољено кретање, време

		своју динамику рада (дневна, недељна...) - за израду домаћих задатака давати јасна, конкретна упутства - наградити усмено учешће детета на часу			када ученик није на свом месту (нпр. послат да изврши неки налог) - игнорисати неодговарајуће понашање које није драстично изван граница дозвољеног у учионици - направити уговор са учеником - спровести разумне процедуре паузе

в) Документација

Врста документације/	**Начин прикупљања и извори информација**	**Особа**
1. Подаци о детету	различити извори /портфолио са радовима детета посматрање, разговор, упитник, тестови	дете, родитељ, наставник, учитељ, пп служба
2. Опис образовне ситуације	Процена: 1. учење како се учи - школска постигнућа - вештина мишљења /разумевање, решавање проблема у односу на узраст, стандарде, интересовања 2. мотивација ученика 3. да ли постоје сметње које утичу на образовна постигнућа	учитељ, ОС, родитељ, пп служба

3. Социјалне вештине	Посматрањем: 1. ученикових односа са другим људима (развој и одржавање социјалних контаката и односа, понашање према вршњацима...) 2. способност личног прилагођавања различитим социјалним контекстима, слика о себи, ставови) 3. школска пријатељства	учитељ, ОС, родитељ, пп служба, вршњаци
4. Комуникацијске вештине	Праћењем и посматрањем: 1. Канала комуникације које ученик користи да прими информацију од других и да пренесе другима	учитељ, ОС, родитељ
5. Самосталност и брига о себи	Процена: Обављање дневних обавеза Да ли постоје сметње везане за самостално кретање и обављање дневних обавеза, да ли постоје моторичке, физичке, чулне сметње укупно здравствено стање детета	Родитељ, ОС
6. Утицај спољашњег окружења	Процена: 1. породичног окружења (услови живота) 2. други услови који могу да утичу на учење и напредовање	Родитељ, ОС

ПЛАН ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ДИСЛЕКСИЈОМ И ДИСГРАФИЈОМ

Дислекија и дисграфија се везују за проблеме који у својој основи имају РЕДОСЛЕД. Деца са овом тешкоћом немају никаквих интелектуалних оштећења, већ немају способност да успоставе редослед између слова, бројева...

Дислексија подразумева потешкоће ученика у учењу читања и неизграђенуспособност читања у

времену када су деца истог узраста, интелигенције и обима обуке већ савладали читање. Оно што је заједничко за обе потешкоће јесте продужено време усвајања ових вештина и да оне проузрокују потешкоће у учењу скоро свих школских предмета и то захтева индивидуализацију наставних садржаја и индивидуални приступ приликом оцењивања.

Дисграфија подразумева потешкоћу ученика у савладавању писања или недограђенрукопис. Проблем је у неуједначеном развоју праксичких способности. Дисграфија се може јавити и самостално у виду тешкоће у обликовању слова, може бити као садржајна дисграфија (поред тешкоће у обликовању слова јављају се и замене, додавања слова сличнима) или дисортографија, проблеми у писању. Дете може имати велике потешкоће са било каквим фигурама и симболима (таблице, музички симболи, ноте), тешкоће у прављењу бележака јер не може да слуша и пише истовремено и одаје утисак неспретности и заборавности.

Симптоми дисграфије	**Вежбе које ће наставници примењивати у настави:**	**Активности наставника које могу помоћи детету:**	**Начин реализације активности**
- недовољно уочавање разлика између слова сличних по облику, због чега долази до њихове замене - тешкоће са запамћивањем слова - изокретање слова на супротну страну, горе, доле - писање с десна у лево „огледалско писмо“ - неуредан рукопис	научити дете да правилно држи оловку и папир, правилан положај тела ређање предмета по запамћеном редоследу, провлачење линија од тачке до тачке опцртавање округлих предмета (динар, дугме..) цртање бојом преко узорка (цвет, кућа, сто...) цртање слова преко узорка - проналажење сличних облика слова и бројева откривање погрешног правца прављење фигура и слова по сећању преписивање са датог модела писање по сећању	ставити дете да седи ближе табли и учитељу делити задатке у мање целине смањити непотребно преписивање са табле (на табли бојама означити делове које дете треба да препише), продужити му време - повећати фонт слова код текста за читање - наглашавати уредност код преписивања, али га не кажњавати због неуредности - приликом провере писменог рада детета, не исправљати преко дететовог рукописа, како би дете и родитељ видео грешку	редовна сарадња са родитељима упутити родитеље да потраже помоћ стручњака показивати разумевање за дететове тешкоће, храбрити га, подстицати, хвалити и за мале успехе - утврдити његов ниво знања и усвојености вештина - дати му могућност темељне припреме пре оцењивања радити са њим допунске садржаје у којима су тешкоће најизраженије чешће проверавати ниво усвојености

текст је лоше постављен у простору, без јасно одређених маргина редови су таласасти, силазе косо речи су између себе стиснуте или је простор између њих неуједначен често су исправљања слова доцртавањем делова слова „ретуширана“ слова су угласта, округлине су спљоштене	читање крупних слова речи и текста постепено смањивање слова навикавање на текст уобичајене величине за дечији узраст вежба писања бројева и слова у ваздуху са покретима руке из већих зглобова чиме ће се побољшати моторна меморија детета писање вежбати путем мање стресних ситуација (писање дневника, писање другарима)	читање у мањим групама када се ради провера с тим да дете унапред зна и увежба једну до две краће реченице записати важне поруке и догађаје у дететову свеску допустити ученику да пише на писму на коме се најбоље сналази, може бити и штампаним словима задатке давати и у писаној и у усменој форми дужи временски период за предавање домаћих задатака користити различите	знања и вештина – као мотивишући фактор - градити у разреду позитивну атмосферу – право на различитост
слова се не надовезују, него се често сударају, належу једна на друга слова су нескладно велика или јако мала, величина слова варира у дужим речима - слова претежно пише у средњој зони -замењивање сличних слова, како графички, тако и фонетски сличних слова - уметање и изостављање слова - извртање редоследа слова - писање две или више речи заједно		материјале, написане и на нижем читалачком нивоу и средства за учење - допустити рад у пару са учеником који добро чита.	

Поштовање педагошких принципа: од лакшег ка тежем, од једноставнијег ка сложенијем, од познатог ка непознатом.
За дијагностиковање дисграфије може се користити Предикциони тест за дисграфију. Један од задатака из теста ради се на следећи начин: на празном А4 формата нацртамо већи правоугаоник, на пола листа, затим са спољне стране једне странице правоугаоника нацртамо мањи круг, крст и троугао, затим од ученика тражимо да настави да црта ове фигуре око правоугаоника истим редоследом и величином како су већ нацртани. Утврдити да ли ученик може да прати облике и њихов распоред.

Такође, проверити следеће: прати распоред фигура, одговарајућа величина одговарајући облик црта око руба завршио цртање

*Напомена: тест може бити само полазна основа за идентификацију проблема дисграфије иупућивање родитеља на консултације са логопедом/дефектологом у стручним институцијама.

Симптоми дислексије	Вежбе које ће наставници примењивати у настави:	Активности наставника које могу помоћи детету:	Начин реализације активности

споро и несигурно читање неразумевање прочитаног, због чега се јављају тешкоће у доношењу закључака немогућност запамћивања слова замена слова која су фонетски слична (б-п, д-т, г-к,м-н) прескакање кратких речи (везника, предлога) прескакање слова, речи и редова непоштовање ортографских правила(зареза, тачке..) замењивање, изостављање и додавање слова и слогова унутар речи (он-не, је-ај, ми-им) брод-бород, брада-барада, добар-обар, врата-трава, нови-вино) сметње у самосталном писаном изражавању (формулисање идеје и концепта употреба речника) због спорог читања и слабијег разумевања стално су временском „теснацу“ обично имају сметње и у учењу страних језика изгледају као да не слушају или не чују оно што је изговорено	ређање предмета по узору, по запамћеном редоследу шарање у слободном простору провлачење линије од тачке до тачке цртање бојом - преко линије узорка(воће, цвет, кућа, сто и сл) - проналажење сличних облика -ређање сличних облика у истом правцу - прављење фигура по сећању - прављење слова по узорку и сећању -читање крупних слова, речи и текста дете треба своје мисли да изложи у главним цртама (да запише на папир главне идеје) вежбање писања бројева и слова у ваздуху са покретима руке из већих зглобова чиме ће се побољшати моторна меморија детета научити дете да правилно држи	Што раније уочити тешкоћу и бити спреман за помоћ детету; Остварити што бољу сарадњу са родитељима; Показати разумевање за дететове потешкоће; Истицати добра постигнућа; Утврдити степен знања и усвојене вештине; Прилагодити временски распоред рада дететовим потребама; Задавати задатке које може да успешно реши; Бирати методе и наставна средства које ангажују више чула истовремено: посматрање, слушање, додиривање и перцепцију моторике (освешћивање покрета); Чешће прилазити и не очекивати од детета да се увек придржава наученог; Градити у одељењу вршњачку подршку - као један од начина за	*Дијагностику и третман дислексије врши искључиво дипл. дефектолог-логопед. Уколико се дететов недостатак уочи на време и благовремено упути на логопедски третман резултати ће бити бољи, а детету ће бити лакше да коригује своје читање, писање и/или рачунање. Третман се спроводи индивидуално, уз сарадњу са учитељима, школским психолозима и родитељима.

вртоглавица или мучнина приликом читања облици и редослед слова или бројева изгледају промењени или обрнути слова, бројеви као да се крећу, нестају	оловку и папир и правилан положај тела дете треба чешће да проверава шта је написало, јер ће тако лакше увидети своје грешке него одмах по завршетку рада дете треба да вежба писање кроз мање стресне активности (нпр. писање дневника, писање пријатељима итд.)	савладавање дететове потешкоће.	

*Током школовања, многа деца у одређеним фазама греше, и испољавају симптомекоји се јављају код дислексије, а немају дислексију. Врло је важно, посебно за учитеље, да препознају присутне сметње каоко би се могао прилагодити начин рада и помоћи деци која имају сметње. Постоје три основна типа деце са тешкоћама у читању и писању:

1. Деца која имају пролазне сметње у читању и писању

Деца која долазе из средине која им не пружа довољну стимулацију за развој вештина потребних за стицање способности читања и писања- педагошки запуштена деца.

Деца која су у фази почетног читања и писања често била одсутна из школе због болести и сама не могу надокнадити пропуштено.

Деца која су „психички одсутна“ иако редовно похађају наставу; узроци могу бити ратличити (емоционалне сметње због ситуације у породици- пресељења, развод родитеља..)

Недовољно зрела деца којима је темпо одвијања наставе пребрз, а методички поступци не одговарају њиховом когнитивном стилу.

Деца са блажим пасивним или активним поремећајима у понашању- у отпору су или агресији и чим се уклони узрок таквог понашања и резултати у раду су бољи.

Сва ова деца имају нормално развијене интелектуалне способности и капацитет за развој и стицање способности учења читања и писања. Помоћ им се може пружити успоравањем процеса учења читања и писања, допунским радом и вежбама. Проблеми углавном нестају уз прави третман.

Деца која имају трајен сметње у читању или писању уз добре опште способности-дислексија и дисграфија

Код ове деце не постоји капацитет за развој и стицање способности читања и писања. Њихове опште способности и IQ су просечне или натпросечне. Ова деца често због тога заостају и у областима у којима је неопходно читање и писање, па убрзо почињу развијати различите компезаторне механизме како би прикрили своје сметње, и ако им се не пружи одговарајућа помоћ, постају неуспешни и тако се осећају. Потребне су им вежбе са стручњацима и велика подршка околине.

Деца која имају трајне сметње у читању и писању- због неразвијених општих способности

Веома тешко савладавају све школске вештине- читање, писање, рачунање, што утиче на квалитет њиховог живота. Потребно им је одредити постојеће способносит и према томе им омогућити облик школовања уз програм који је примерен њиховим способностима.

ПЛАН ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ADHD -ом
АДХД је синдром, тј. скуп симптома хиперактивности, импулсивности и поремећајапажње. Ученици са АДХД синдромом имају потешкоће у усмеравању пажње и контроли импулса који је условљен променама у функционисању неких делова мозга. Његови најчешћи симптоми укључују развојно неприхватљиве нивое пажње, концентрације, губитка фокуса и импулсивности. Деца са ADHD показују функционалну неспособност у различитим срединама-код куће, у школи и у успостављању релација са вршњацима. АДХД оставља дугорочне последице на академско постигнуће деце, успех у професији и друштвено-емотивни развој.
АДХД се манифестује кроз претеран немир, импулсивност у мишљењу и понашањуи неспособност одржавања пажње. Ради се о немоћи детета да се смири, а не о непослушности.

АДХД можемо дијагностиковати онда када је понашање испољено рано уживоту, пре седме године, и траје најкраће 6 месеци. Код деце мора бити учесталије или озбиљније него код осталих вршњака. Пре свега, понашање мора да ствара истински хендикеп у најмање две области живота те особе, као што су школска, домаћа, радна или друштвена средина. Тако да код неког чији рад или пријатељски однос нису нарушени оваквим понашањем АДХД не би био дијагностикован. Нити код детета које изгледа превише активно у школи, али добро функционише на другим местима.

Симптоми деце са АДХД-ом	Вежбе које ће наставници примењивати у настави:	Активности наставника које могу помоћи детету:	Начин реализације активности
стално се врпоље и мешкоље у столици устају у учионици или у другим ситуацијама које захтевају седење, чекање на ред, стрпљење. трчкарају около, имају	АДХД дете требало би да има један подстицај у једном тренутку разделите сваки његов задатак на мање компоненте. планирајте активност	АДХД дете треба да седи у првој клупи, реду а добро је да га васпитач или наставник често гледа у очи, наравно, пријатељски.	организација простора требала би да буде константна, ученик треба да седи на месту са којег му неће бити доступни ометачи пажње

проблема да се смире кад се опомињу имају потешкоћа да се играју опуштено или у тишини стално су у покрету, и лако им постане досадно брзоплето, непромишљено дају одговоре не чекајући да им се питање постави до краја - често прекидају разговор и активност других, упадају другима у реч, кваре другима игру, али не из зле намере или пакости. - често су неуспешни да се сконцентришу на детаље. Праве грешке превида. - обично не прате инструкцију до краја, брзоплети су, па не успевају да до краја обаве школске обавезе - нерадо се ангажују на задацима који захтевају дуготрајне менталне напоре - лако изгубе ствари	тако да може да се обави у кратком временском интервалу (нпр. после сваких 15, 20, 30 мин. дозволите му паузу од 2, 5, 8 мин. у зависности од захтевности претходне активности) - надгледајте његове активности тако што ћете бити близу ње/њега - заједно са учеником (уколико је могуће активно укључите све ученике) успоставите јасну структуру дневних, недељних и месечних активности - заједно са ученицима успоставите јасна правила понашања у одељењу и поставите јасне границе и доследно их се придржавајте - све ученике благовремено подсећајте на ту структуру, али и на правила која сте договорили, а која могу да висе на видном месту у учионици или да буду илустрована	АДХД дете захтева боље планирање задатака, више објашњења и подробнија упутства од остале деце. Поставите правила која дете може да запамти, запише. Похвалите дететово коректно понашање. Похваљивање треба следи одмах након доброг поступка „Ово је зато што си цртао, играо се у тишини.“ - Понављајте своје захтеве и повремено му их поновите или напишите. -Учитељима са АДХД дететом квалитет треба да буде важнији од квантитета.	(прозор, врата, разни извори буке...) - испланирати и унапред припремити (не дозволити да импровизујете на самом часу) неопходне за свакодневно функционисање (играчке, оловке, прибор...) - обично морају да се подсећају да ураде свакодневне активности упослити дете одмереним задацима задатке поделити на кратке и једноставне кораке потребно је континуирано усмеравање ученикове пажње вербалне инструкције допунити визуелним или писаним упутствима упутства, инструкције говорите јасно, смиреним гласом не пропустите да похвалите дете за успешно праћење инструкција или успешно урађен задатак.

*****Дијагноза се поставља пре свега на основу историје болести или стручно вођене анамнезе. Карактеристичан тест за ADHD не постоји. Од посебног је значаја тачна дијагноза поремећаја, као и пратећих симптома, попут губитка самопоуздања, депресије, злоупотребе супстанци код старије деце или породичних проблема.

Терапија укључује рад са дететом и родитељима и лекове. Уз одговарајућу терапију, прогноза је углавном добра. И дијагноза и терапија морају се вршити под медицинским надзором. Постављање ове дијагнозе је велики изазов и вештина, док је терапија увек једноставна. Зато никада немојте сами дијагностификовати дете.

ПЛАН ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ИНТЕЛЕКТУАЛНИМ СМЕТЊАМА

Сметње у менталном развоју повезујемо са успореним или неуједначеним развојем интелектуалних способности. Тешкоће код ове деце долазе до изражаја у когнитивном подручју (као тешкоће у процесу учења) и у подручју адаптивног понашања (као тешкоће у примени научених садржаја, тешкоће сналажења у новим ситуацијама, у области бриге о себи, комуникацији или социјалним вештинама). Тешкоће у учењу последица су споријег памћења, лабилне и флуктуирајуће пажње, слабије говорне развијености, снижених способности закључивања и уопштавања.

Симптоми деце са интелектуалним сметњама	Вежбе које ће учитељи примењивати у настави:	Активности учитеља које могу помоћи детету:	Начин реализације активности
- проблеми у савладавању когнитивног садржаја - тешкоће у примени наставних садржаја - тешкоће сналажења у новим ситуацијама - тешкоће у области бриге о себи, комуникацији или социјалним вештинама	- теоријске садржаје припремити на начин да се они сажму и сведу на најбитније - наставне садржаје приближити на очигледан и једноставан начин, повезане са свакодневним животом детета и искуством детета - користити елементе непосредне стварности(моделе, слике и цртеже без детаља...) - издвојите му оно што је најбитније и не захтевајте од њега детаље - задајте ученику	- користити кратке реченице, усмерене на оно што је битно - пронађите код ученика оно што он зна, ма колико то знање било елементарно - подржите похвалом ученика за сваки напредак - избегавајте негативне оцене о ученику пред целим одељењем - постигните споразум са ученицима у одељењу о начину пропитивања и тежини задатака за ученика са граничним способностима (објасните им да не желите да му попуштате већ да му помогнете)	- сарађујте са родитељима, састајте се са њима бар два пута месечно - објасните родитељима шта треба да раде кући, у чему и на који начин могу да помогну детету; краткорочно формулишите циљеве (рецимо, за период од две недеље) и обавештавајте родитеље о напретку (усмено, приликом састанка, или свакодневно, преко за ту сврху припремљене табеле у једној свесци која би само томе служила)

	задатке у малим корацима	- не мешајте подршку са губљењем сваког	
	- испитујте ученика на начин који њему одговара	критеријума: поклањањем оцене стварате лошу атмосферу у одељењу, а код ученика гранич.способности стварате навику да очекује прелазну оцену на поклон не пожурујте га са одговором ставите га да седи са одличним учеником укључујте ученика у све активности и подстичите његову активност задужите више ученика у одељењу да му помажу у савладавању градива („тутори“вршњачка едукација), и то по предметима у којима има слаб успех	сваки састанак са родитељима почните позитивним описом детета и његових постигнућа, ма колико то тешко било прихватити да ће увек постојати ствари које дете никада неће моћи да научи. Зато, нека ваш циљ буде да оно усвоји *употребљиво* знање, односно да заиста *разуме* оно што учи, а не да меморише информације како би по сваку цену дошло до позитивне оцене

16. ПРОГРАМ РАЗВОЈА ИНКЛУЗИВНЕ КУЛТУРЕ

Активност	Начин реализације	Динамика реализације	Носиоци активности
Информисање ученика о песми и споту „ Не ругај се“	Кроз час одељенског старешине, путем дебате	Током школске године	Одељенске старешине
Израда филма инспирисаног песмом „ Не ругај се“	Кроз часове информатике у 7. разреду и информатичку секцију	По Годишњем плану рада предмета и секције	Наставници информатике, ученици

Обележавање Светског дана Рома	Приредба у којој би се представила деца кроз рецитовање на матерњем језику (ромски, влашки...)	Април	Стручни актив разредне наставе
Тематски панои	Израда паноа са циљем јачања толеранције на различитости	Током школске године	Наставници

17. ПРОГРАМ ОСНАЖИВАЊА ПОРОДИЦЕ

Пројека се реализује у сарадњи са Канцеларијом УН за борбу против дроге и криминала –UNODC. Циљ пројекта је:
- јачање и унапређивање капацитета породице у оквирима усмереног родитељства у везипроблематике HIV/AIDS-а, криминала и наркоманије.

Број сесије	Време реализације	Учесници	Теме сесија	Циљеви
I	Друго полугодиште	Родитељи	Љубав и границе	- Да родитељи препознају стресове и проблеме код младих
		Млади	Поседовање циљева и снова	Да размишљају о особинама које желе да имају њихова деца Науче вредности родитељске љубави и граница док помажу својим младима да развију жељене особине Науче да подржавају снове и циљеве младих Помоћи младима да се упознају Да одреде основна правила и последице уколико се правила не поштују Да размисле о сновима и циљевима за будућност и да стекну сазнања о томе
		Породица	Подржавање циљева и снова	Помоћи породицама да изграде међусобне позитивне односе Да подже циљеве и снове младих

II	Друго полугодиште	Родитељи	Одређивање кућних правила	Помоћи родитељима да разумеју промене код младих Да разумеју потребу за доношењем правила Да науче како подсећати младе на правила без критиковања
		Млади	Цењење подитеља	- Да препознају сопствене фрустрације и тешкоће као и фтустрације и тешкоће њихових родитеља - Да схвате да стрес или брига родитеља може да их доведе до тога да ураде или кажу нешто што је непријатно - Да цене поступке својих родитеља
		Породица	Цењење чланова породице	Помоћи породицама да препознају своје јаке стране Да изразе колико цене једни друге
III	Друго полугодиште	Родитељи	Подстицање доброг понашања	Родитељи ће: Запажати добро понашање и давати похвале Користити награде да науче дете новом понашању Користити систем бодова како би дете усвојило добро понашање Градити позитиван однос са децом
		Млади	Савладавање стреса	Помоћи младима да препознају ситуације које могу да изазову стрес Да препознају симптоме стреса Да науче добре начине савладавања среса
		Породица	Коришћење породичних састанака	Породица ће схватити вредност породичних састанака Научити како да воде породични састанак Договарати се о привилегијама и наградама за бод листе Планирати забавне бод листе

IV	Друго полугодиште	Родитељи	Примена последица	Родитељи ће схватити зашто је важно да задрже смиреност и показују поштовање Научити да користе мале казне за мале непослушности - Научити да сачувају крупнија задужења или казне за велике грешке
		Млади	Поштовање правила	Млади ће схватити да за свакога постоје правила и обавезе, како за одрасле, тако и за младе Да сви боље функционишу ако поштују правила
		Породица	Породичне вредности	Да се помогне породицама да утврде своје породичне вредности Да препознају везу између вредности до којих породица држи и њених активности и одлука
V	Друго полугодиште	Родитељи	Изградња мостова	Родитељи ће схватити зашто је важно да добро слушају децу и партнера Научити да добрим слушањем могу препознати осећања - Схватити шта лежи у основи сваког понашања
		Млади	Како се носити са пресијом вршњака	Млади ће схватити да им дрога и алкохол наносе штету Да треба да вежбају вештине које ће им помоћи да се носе са вршњачким притиском
		Породица	Изградња породичне комуникације	Породица ће научити вештине слушања Да заједнички решавају проблеме

VI	Друго полугодиште	Родитељи	Заштита од злоупотребе забрањених супстанци	Родитељи ће научити како да заштите своје младе од злоупотребе дрога и алкохола Научити како да се делотворно укључе у дететове активности у школи Како да имају увид шта раде њихова деца
		Млади	Вршњачки притисак и добри другови	- Стицање додатних вештина за опирање вршњачом притиску - Да млади схвате шта су то добри другови
		Породица	Породице и вршњачки притисак	Помоћ породицама да науче да: Заједнички разговарају о томе како избећи злоупотребу алкохола и дрога Заједнички разговарају о другим проблемима у понашању Поставе јасна очекивања од тинејџера
VII	Друго полугодиште	Родитељи	Подршка породицама за специјалне потребе	Родитељи ће научити које специјалне потребе неке породице могу да имају Како да помогну другима да добију помоћ
		Млади	Обтатити се другима за помоћ	Млади ће научити како бити од помоћи другима Како да остваре позитивну интеракцију са старијим тинејџерским узорима
		Породица	Објединити све	Породица ће извршити преглед садржаја програма Разменити утиске

18. ПРОГРАМ „ ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА НА ПРЕЛАЗУ У СРЕДЊУ ШКОЛУ“

РАДИОНИЦЕ ЗА 7. РАЗРЕД

Радионице	Време	Реализатори
1. Представљање програма и портфолија за	Током школске године, а у складу са Годишњим планом рада школе	Наставници и педагошко-психолошка служба
2. ПО и договарање о начину рада		
3. У свету интересовања		
4. У свету вештина и способности		
5. Пут способности		
6. У свету вредности		
7. Самоспознаја – аутопортрет		
8. У очима других		
9. Какав сам у тиму		
10. Мој тип учења		
11. Ја за десет година		
12. За родитеље и децу – Моја очекивања		
13. Слика савременог света рада		
14. Прикупљање и начин обраде школама и занимањима		
15. Повезивање области рада са		
16. Путеви образовања и каријере		
17. Припрема за интервју		
18. Спровођење интевјуа		
19. Припрема сусрета са експертима у нашој		

20. Експерти у нашој школи		
21. Осврт на резултате информисања		
22. Посета средњој школи		
23. Посета предузећу/установи		
24. Евалуација програма ПО за 7. раз.		

РАДИОНИЦЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Радионице	Време	Реализатори
1. Представљање програма и портфолија за	Током школске године, а у складу са Годишњим планом рада школе	Наставници и педагошко-психолошка служба
2. У свету интересовања		
3. Графикон интересовања		
4. О стереотипима		
5. У свету врлина и вредности		
6. Самоспознаја – то сам ја		
7. Какав сам на први поглед		
8. Моја очекивања		
9. За родитеље и децу – Моја очекивања -		
10. Слика савременог света рада и кључне компетенције за занимање		
11. Образовни профили у средњим		
12. Мрежа средњих школа		
13. Захтеви занимања – способности и контраиндикације		
14. Сазнајем са интернета куда после ОШ		
15. Путеви образовања и каријере		
16. Припрема и спровођење интервјуа		
17. Опис занимања помоћу мапе ума		
18. Критеријум за избор школе		
19. Испитивање ставова		
20. Избор занимања и приходи		
21. Оријентација ствара јасну слику		
22. Опис занимања уз помоћ мапе ума на родитељском састанку		
23. Припрема за реалне сусрете		
24. Остварујемо учење путем реалних		
25. Документација за реалне сусрете		
26. Рефлексија учења у оквиру реалних		
27. Обука за конкурисање		
28. На разговору у предузећу		
29. Моја одлука о школи и занимању		
30. Саветодавни рад		
31. За родитеље и децу – стилови васпитања наших родитеља		

19. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Сви ученици школе и запослени имај управо на безбедност и здравље на раду у складу са позитивним законским ре шењима.
За остваривање безбедних и здравих услова рад а у школи се морају приме нити све прописане превентивне мере, савремене организационе, техничке, здравствене, социјалне и друге мера, као и употребити средства заштите којима се обезбеђује обављање делатности школе у оптималним условима, стварање здравих услова рада у радним просторијама и коришћење средстава и оруђа за рад на безбед ан начин.
Сви фактори који настају у процес у ре ализације датлатности школе а који могу да проузрокују и угрозе здравље и безбедност у школи представљају опасности и штетности, па је основни принцип превенције да се опасности и штетности препознају пре настанка, да се изврши процена вероватноће нежељеног догађаја, да се изврши процена нивоа ризика ради утврђивања приоритета њиховог отклањања и да се применом одговарајућих мера опас ности и штетности сведу на најнижу могућу меру.

Безбедности здравље на раду у наредном четворогодишњем периоду, садржи следеће активности:

Садржаји програма	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и зада ци садржаја програма
Обука запосленихиз противпожарне заштите	Присуство предавању и практичној демонс тарцији	Усмено излагање лиценцираног лица, практична демонстрација и попуњавање теста	Оспособљавање запослених за примену мера заштите од пожара
Обука запослених из прве помоћи	Присуство предавању и вежбама	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособљавање запослених за пружање прве помоћи при повређивању ученика и запослених
Обука техничког особља о правилном и безбедном коришће њу средстава за хигијену	Присуство предавању	Усмено излагање и презентације	Оспособљавање помоћно техничког ососбља за правиилно и безбедно руковање средствима за хигијену
Управљање отпадом и смећем	Предавање	Усмено излагање и презетнација	Оспособљавање запослених за правилно и по здравље безбедно одлагање отпада и смећа

Процедура понашања профес ора и наставника физичког при повређивању ученика на вежбама и такмичењима	Сасастанак, обука, предавања	Усмено излагање и практичне вежбе	Утврђивање процедуре понашања наставника и професора физичког васпитања при повређивању ученика на вежбама и такмичењима
Укључивање родитеља у рад и елиминисања могућег злостављања од стране ученика према другим уницима и према запосленима	Састанци Савета родитеља школе и родитељски састанци	Усмена излагања и презетнације	Елиминисање потенцијалног злосотављања од стране ученика према другим ученицима и запосленима, избегавање ризичних ситуација и мирно решавање конфликата.
Сарадња са надлежним државним институцијама (Дом здравља, СУП, Градска управа...)	Састанци са представницима наведених инс титуција, обилазак представника наведених институција, предавања, вежбе	Усмена излагања, презетнације, вежбе, систематски и санитарни прегледи	Елимисање свих потенцијалних узрока који угржавају безбедност и здравље на раду и мирно решавање свих конфликата и спорова

20. ЕКО-ШКОЛА

Циљеви програма: Подизање свести ученика о проблемима у животној средини и одрживом развоју, кроз наставне и ваннаставне активности, као и кроз школске акције и акције у оквиру заједнице.

Садржај
1. Биодиверзитет и природа
2. Климатске промене
3. Енергија
4. Једнакост и правичност
5. Храна
6. Глобално грађанство
7. Здравље и добробит
8. Смеће
9. Море и обала
10. Школско двориште
11. Превоз
12. Отпад
13. Вода

Начин остваривања програма:
Након регистрације школа прати критеријуме назване “Седам еколошких корака”, систематски усвајајући принципе одрживог развоја кроз своју политику управљања непосредним школским окружењем.

21. УЧЕНИЧКА ЗАДРУГА

План и програм рада ученичке задруге саставни је део Школског програма. Овај документ дефинише рад свих секција, начин пословања, едукативне циљеве и финансијско управљање задругом.

Циљеви и исходи програма
• Развој компетенција: Развијање предузетничких вештина, тимског рада, радних навика и еколошке свести код ученика.
• Професионална оријентација: Повезивање теоријске наставе са практичним радом и помоћ у одабиру будућег занимања.
• Социјална укљученост: Интеграција ученика кроз заједничке креативне и друштвено корисне активности.

План рада по секцијама (делатностима)
• Производне секције: Израда рукотворина, узгој биља и цвећа, израда накита, кројење, моделарство или производња хране.
• Услужне секције: Графички и веб дизајн, штампање прозвода (текстилни, керамички и други произвбоди), организација школских догађаја, фотографија, издавачка делатност и друго.
• Задужења по групама: Детаљан распоред ученика по узрасним групама и секцијама, уз именовање наставника-ментора (водитеља секција).

Календар активности и пласман производа
• Месечни план: Динамика рада секција током првог и другог полугодишта.
• Манифестације и сајмови: Планирање учешћа на хуманитарним акцијама, локалним базарима, Новогодишњим сајмовима и званичним смотрама ученичких задруга.
• Маркетинг план: Начин промоције производа, израда понуда и анализа локалног тржишта.

Финансијски план и управљање средствима
• Извори прихода: Чланарине, средства добијена преко конкурса Министарства просвете и приходи од продаје производа/услуга.
• Расходи: Набавка репро-материјала, сировина, алата и опреме за рад секција.
• Расподела добити: Планирање намене оствареног профита (нпр. екскурзије за ученике слабијег имовног стања, набавка наставних средстава, уређење школског простора).

Процедура усвајања плана
1. Предлог програма: Сваки водитељ секције (наставник) израђује појединачни план рада за своју групу.

2. Координација: Сви појединачни планови се спајају у јединствен текст на нивоу задруге.
3. Усвајање: План и програм званично усваја Скупштина ученичке задруге и Школски одбор школе у склопу општих школских докумената.

22. МУЗИЧКА ШКОЛА

У нашој школи од школске 2022/2023. године отворено је истурено одељење Музичке школе „Владимир Ђорђевић“. За сада су отворена четири одсека: гитара, виолина, клавир и флаута, и наравно солфеђо.

23. ГРЧКИ ЈЕЗИК

У сарадњи са **Националним саветом грчке националне мањине**, у нашој школи ће се факултативно изучавати грчки језик. То је много више од учења страног језика јер значи повезивање наше земље са различитим државама, с обзиром на то да се кроз учење језика упознају историја и култура и успостављају друге везе, што је корисно и за децу и за одрасле.
Учење језика једне земље подразумева и сарадњу школа, узајамне екскурзије, што је најважније, базично знање страног језика помаже у даљем школовању.

24. ТУРСКИ ЈЕЗИК

У сарадњи са **Амбасадом Републике Турске**, у нашој школи ће се факултативно изучавати турски језик. То је много више од учења страног језика јер значи повезивање наше земље са различитим државама, с обзиром на то да се кроз учење језика упознају историја и култура и успостављају друге везе, што је корисно и за децу и за одрасле.
Учење језика једне земље подразумева и сарадњу школа, узајамне екскурзије, што је најважније, базично знање страног језика помаже у даљем школовању.

25. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Праћење реализације свих елемената школског програма (садржаја, метода, облика рада, наставних средстава, активности, праћење напредовања ученика) реализује се у току школске године:

Најмање два пута годишње (на крају сваког класификационог периода, свакогполугодишта и на

крају школске године) наставници на основу своје документације сачињавају извештаје о:
реализацији наставних планова и програма како за часове обавезних и изборних предмета, тако и за часове допунске и додатне наставе.
успеху ученика у учењу по предметима.
На основу појединачних извештаја разредних старешина по одељењима израђује се збирни извештај за школу (тачни термини израде извештаја утврдиће се након усвајања календара образовно-васпитног рада за основне школе).

1. Педагошко – инструктивни и надзорни рад директора, педагога и психолога се врши континуирано у току школске године. Планиран број посета различитим облицима образовно-васпитног је равномерно временски распоређен у току школске године и обухвата рад свих наставника у школи. Приликом ових посета, на основу педагошке документације наставника, припреме за час и снимања рада на часу врши се праћење садржаја, метода, облика рада, наставних средстава, активности ученика и њихова усклађеност за школским програмом.
2. Један од начина праћења појединих елемената школског програма јесте и евалуација кроз процес самовредновања рада школе.
3. У обрасцима оперативних планова рада наставника предвиђена је самоевалуација и корекција као и оцена остварености плана и разлози одступања за протекли месец. Наставници имају обавезу да у својим примерима оперативних планова назначе евентуалне корекције и самовреднују рад у односу на планирано.